

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8-5) 261 6063, faksas (8-5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB Vilniaus bankas Vilniaus filialas,
banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2018-09 - Nr. (15) – SD-

į 2018-08-27 Nr. (19.1-33) – SD-9965

DĖL LR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 10 d. nutarimo Nr. 978 “Dėl socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo” pakeitimo“ projektą ir teikia šias išvadas:

1. Dėl 32 p. Savivaldybės abejoja dėl maksimalių išlaidų finansavimo dydžio nustatymo tikslingumo trumpalaikės ir ilgalaikės globos paslaugoms. Praktikoje dažni atvejai, kuomet tokio dydžio nustatymas užkerta kelią žmogui gauti paslaugas. Pvz. savivaldybėje gaunama informacija apie asmenį, kuris dėl savo fizinės ar psichinės sveikatos būklės negali savarankiškai savimi pasirūpinti ir jam reikalingos ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Asmuo gauna mažą pensiją, specialieji poreikiai jam dar nenustatyti, tačiau asmens apgyvendinimo klausimą reikia spręsti operatyviai. Kadangi asmens gaunamos pajamos labai mažos, globos paslaugų kaina turi būti finansuojama savivaldybės biudžeto lėšomis. Nustatytas maksimalus paslaugų išlaidų finansavimo dydis dažnai būna mažesnis, negu savivaldybei reikėtų mokėti konkrečiu atveju. Tokiu atveju, savivaldybė patenka į situaciją, kuomet asmeniui paslaugų reikia, tačiau savivaldybė negali kompensuoti visos sumos, o kompensuoti likusios globos kainos nėra kitų galimybių, todėl užkertamas kelias asmeniui gauti jam reikiamas paslaugas. Tokiu atveju, jei savivaldybė nustatytų labai dideles maksimalias išlaidų finansavimo sumas, toks nustatymas netektų prasmės. Atkreipiame dėmesį, kad valstybiniais ir privatiems globos namams didinant paslaugų kainas, maksimalius dydžius savivaldybių Taryboms nuolat tektų peržiūrėti ir didinti, kas taip pat reikalauja papildomų darbo laiko sąnaudų. Savivaldybių nuomone, jei vis dėlto būtina reglamentuoti šių paslaugų maksimalius dydžius, juos reikėtų leisti nustatyti savivaldybės administracijos direktoriui.

2. Projekto nuostatos nustatinėti **visų socialinių paslaugų** maksimalius dydžius ir sudaryti galimybę patiems asmenims rinktis socialinės priežiūros paslaugas teikiančių socialinių paslaugų įstaigas **savivaldybėms iš esmės nepriimtinos**, nes iškiltų problemų dėl jų praktinio įgyvendinimo.

Atkreipiame dėmesį, kad socialinės priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų veikla nėra licencijuota, todėl savivaldybėms iškils problemų, kaip įvertinti, ar įstaiga, kurią pasirinko asmuo, turi teisę teikti paslaugas, ar turi kvalifikuotų specialistų, ar turi sąlygas (pvz., tinkamas patalpas vaikų dienos centro veiklai) teikti kokybiškas paslaugas. Pvz. tėvas vaikui parinks NVO dienos centrą, tai savivaldybėms iškils neaiškumų, kokį įstaigos veiklą pagrindžiantį dokumentą turi prašyti iš tos NVO prieš priimant sprendimą dėl paslaugos skyrimo. Dėl pagalbos namuose teikimo taip pat kiltų problemų.

Pateikiame praktikos pavyzdį: Klaipėdos mieste šiuo metu pagalbos į namus paslaugas teikia biudžetinė įstaiga Socialinės paramos centras (apie 200 asmenų) ir 100 asmenų perkamos paslaugos iš VŠĮ „Ori senatvė“. Abi įstaigos per savivaldybės patvirtintas tvarkas įgaliotos priimti asmenų

prašymus, įvertinti socialinių paslaugų poreikį, suformuoti reikiamų dokumentų bylą ir pateikti savivaldybei šiuos dokumentus sprendimui dėl paslaugos skyrimo priimti. Savivaldybės specialistas patikrina byloje esančius dokumentus ir parengia sprendimą, kuris su visa dokumentų byla gražinamas į įstaigą. Gavusi sprendimą, įstaiga su asmeniu pasirašo **dvišalę sutartį** dėl pagalbos į namus paslaugų teikimo. Biudžetinė įstaiga finansuojama tiesiogiai, o įstaiga, iš kurios savivaldybė perka paslaugas, kas mėnesį pateikia sąskaitą ir suteiktų paslaugų aktą, kuriame nurodyta, kiek valandų buvo teikiamos paslaugos kiekvienam asmeniui, kokia asmens mokama dalis, kiek savivaldybė turi mokėti įstaigai. Su įstaiga savivaldybė sudaro vienintelę paslaugų pirkimo sutartį visam pirkimo terminui (3 metams). Kadangi dvišalėje paslaugų teikimo sutartyje reikia įrašyti asmens mokamą sumą už paslaugas pinigine išraiška, tai ši sutartis keičiama labai dažnai, nes paprastai keičiasi suteiktų valandų per mėnesį skaičius (paslaugos kaina yra įkainisxsuteiktų valandų sk..) Praktikoje tų įstaigų socialinių darbuotojų padėjėjai, eidami į namus teikti paslaugas, neša sutarčių pakeitimus asmenims pasirašyti. Jeigu pats asmuo rinksis pagalbos į namus teiksiančią įstaigą, tai, tikėtina, reikėtų sudarinėti ne dvišalę sutartį, kaip yra dabar, bet trišalę (savivaldybė, asmuo ir socialinių paslaugų įstaiga). Tokiu atveju, išaugtų administravimo kaštai, reikėtų papildomų darbuotojų sutarčių rengimui ir keitimui, kas savivaldybėms nėra priimtina.

3. Dėl 32 p. suderinamumo su galiojančio aprašo 10 punktu. Sunkios negalios asmenims globos išlaidos turi būti padengiamos iš valstybės biudžeto lėšų, tačiau nustatytas finansavimo dydis – 7,2 BSI (273 eur.) neatitinka realių sunkios negalios asmenims globos paslaugų išlaidų. Savivaldybės akcentuoja, kad šis dydis šiuo projektu turėtų būti keičiamas.

4. Atkreipiame dėmesį į pastarojo laikotarpio praktiką, kuomet valstybinės globos įstaigos ženkliai didina globos paslaugų kainas. Tikimės, kad ministerija užtikrins, kad minėtų kainų didėjimas būtų pagrįstas, o kainų keitimas būtų suderintas ne tik su steigėju, bet ir su savivaldybėmis, kaip tai numato teisės aktai.

5. Dėl 9 p. Šis punktas reglamentuoja, kad socialinė globa asmenims su sunkia negalia finansuojama iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui. Keičiant Metodiką, siūlome įtraukti papildomą reglamentavimą dėl dienos globos paslaugų finansavimo asmenims su sunkia negalia ir nustatyti, kad tais atvejais, kai dienos socialinė globa paskirta ir teikiama, tačiau laikinai sustabdyta dėl paslaugų gavėjo pvz. laikino gydymosi ligoninėje, ji taip pat būtų finansuojama iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui. Kadangi ši paslauga yra nuolatinio pobūdžio, ją laikinai sustabdžius negalima pradėti paslaugas teikti kitam asmeniui, todėl savivaldybės turi mokėti dienos globos paslaugas asmenims su sunkia negalia teikiantiems darbuotojams darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto lėšų.

6. Savivaldybės kelia problemą dėl be tėvų globos likusio vaiko socialinės globos apmokėjimo laikotarpiui, kol vaikui bus nustatyta laikinoji globa. Pažymime, kad nuo 2018-07-01 ženkliai pailgėjo (nuo 2-3 dienų iki 10-12 dienų) laikas nuo vaiko paėmimo iš nesaugios aplinkos iki laikinosios globos (rūpybos) nustatymo. Tuo laikotarpiu, kol vaikui nėra nustatyta laikinoji globa (rūpyba), jo apgyvendinimas ir išlaikymas turi būti finansuojamas, tokio reglamentavimo kol kas nėra. Praktikoje mažiausia 7 dienų prireikia teismo nutartimi panaikinus laikinąją globą (rūpybą) ir laukiant kol įsiteisės teismo sprendimas. Siūlome parengti metodiką ir finansavimo tvarką, pagal kurią savivaldybės tokiam vaikui galėtų nustatyti socialinės globos poreikį ir skirti socialinę globą. Atkreipiame dėmesį, kad iki šiol nėra panaikintas 2006-06-27 SADM įsakymas Nr. A1-179 „Dėl socialinės rizikos vaiko ar likusio be tėvų globos vaiko socialinės globos poreikio nustatymo metodikos patvirtinimo“, tačiau šiuo teisės aktu savivaldybės negali naudotis nuo 2018-07-01, nes jis nebeatitinka šiuo metu esančios situacijos.

Savivaldybės akcentavo, kad Metodikos derinimui ir pakeitimų nagrinėjimui yra skirta per mažai laiko, todėl daugelis savivaldybių neturėjo galimybių projekto išsamiai išnagrinėti.

Tikimės, kad socialinių paslaugų finansavimo klausimais savivaldybėms bus organizuojami seminarai.

Direktorė

Roma Žakaitienė

A. . Vareikytė, 2791353